

॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ इति शांति० मो० नै० भा० द्वात्रिंशदधिकत्रिंशततमोऽध्यायः ॥ ३३२ ॥ ॥ ६३ ॥ इत्येवमिति दोषान्सात्विकान्मोक्षप्रतिबंधकान्धर्मज्ञानवैराग्यैश्वर्यप्रदान् एनः किल्बिषसंसर्गाऽनैश्वर्याख्यान्वा यदाहमनुः प्राणायामैर्देहेदेनोधारणाभिश्च किल्बिषान् प्रत्याहारेण संसर्गान्ध्यानेनानैश्वर्याङ्गुणानिति योगानिति पाठे वितर्कविचारानंदास्मिताख्यान्संप्रज्ञातभेदान् तत्फलानीत्यर्थः ॥ १ ॥ अष्टविधंपुर्यष्टकप्रकारंतमः पंचविधं विषयपंचके प्रवर्तकं वासनामयं रजः नवगुणं रज इति पाठे अत्यागित्वमकार्षणं सुखदुःखोपसेवनं भेदः परुषता चैव कामः क्रोधस्तथैव

ततो द्वैपायनसुतं बहुमानात्समंततः ॥ कृतांजलिपुटाः सर्वा निरीक्षंते स्म देवताः ॥ २७ ॥ अब्रवीत्तास्तदा वाक्यं शुकः परमधर्मवित् ॥ पिता यद्यनुगच्छेन्मां क्रोशमानः शुक इति वै ॥ २८ ॥ ततः प्रतिवचो देयं सर्वैरेव समाहितैः ॥ एतन्मे स्नेहतः सर्वे वचनं कर्तुमर्हथ ॥ २९ ॥ शुकस्य वचनं श्रुत्वा दिशः सर्वाः सकाननाः ॥ समुद्राः सरितः शैलाः प्रत्यूचुस्तं समंततः ॥ ३० ॥ यथा ज्ञापयसे विप्र बाढमेवं भविष्यति ॥ ऋषेर्व्याहरतो वाक्यं प्रति वक्ष्यामहे वयं ॥ ३१ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांति० मोक्ष० श्रुकाभिपतने द्वात्रिंशदधिकत्रिंशततमोऽध्यायः ॥ ३३२ ॥ ॥ ६३ ॥ भीष्म उवाच इत्येवमुक्त्वा वचनं ब्रह्मर्षिः सुमहातपाः ॥ प्रातिष्ठत शुकः सिद्धिं हित्वा दोषांश्चतुर्विधान् ॥ १ ॥ तमोऽत्यष्टविधं हित्वा जहौ पंचविधं रजः ॥ ततः सत्त्वं जहौ धीमांस्तदद्भुतमिवाभवत् ॥ २ ॥ ततस्तस्मिन्पदे नित्ये निर्गुणे लिंगवर्जिते ॥ ब्रह्मणि प्रत्यतिष्ठत्स विधूमो गिरिवज्ज्वलन् ॥ ३ ॥ उल्कापातादिशांदाहोभूमिकंपस्तथैव च ॥ प्रादुर्भूतः क्षणे तस्मिंस्तदद्भुतमिवाभवत् ॥ ४ ॥ द्रुमाः शाखाश्च मुमुचुः शिखराणि च पर्वताः ॥ निर्घातशब्दैश्च गिरिर्हिमवान्दीर्यतीव ह ॥ ५ ॥ नवभासे सहस्रांश्चुर्न जज्वाल च पावकः ॥ हृदाश्च सरितश्चैव चुक्षुभुः सागरास्तथा ॥ ६ ॥ ववर्ष वासवस्तोयं रसवच्च सुगंधि च ॥ ववौ समीरणश्चापि दिव्यगंधवहः शुचिः ॥ ७ ॥ स शृंगे प्रथमे दिव्ये हिमवन्मेरुसंभवे ॥ संश्लिष्टे श्वेतपीते द्वेरुक्मरूप्यमये शुभे ॥ ८ ॥ शतयोजनविस्तारेति र्यगूर्ध्वं च भारत ॥ उदीचीं दिशमास्थाय रुचिरे संददर्श ह ॥ ९ ॥ सो विशंकेन मनसा तथैवाभ्यपतच्छुकः ॥ ततः पर्वतशृंगे द्वे सहस्रैव द्विधा कृते ॥ १० ॥ अदृश्येतां महाराज तदद्भुतमिवाभवत् ॥ ततः पर्वतशृंगाभ्यां सहस्रैव विनिस्तृतः ॥ ११ ॥ न च प्रतिजघानास्य स गतिं पर्वतोत्तमः ॥ ततो महानभूच्छब्दो दिविसर्वदिवौकसां ॥ १२ ॥

च दर्पो द्विषोतिवादश्च एते प्रोक्तारजोगुणा इति प्रोक्ता ज्ञेयाः सत्त्वं बुद्धिं सत्त्वेन सर्वसंत्यज्य सत्त्वमपित्यक्तं येन त्यजसितत्यजेति नारदेनोपदिष्टत्वात् ॥ २ ॥ तस्मिन्नादित्यांतर्यामिणि परब्रह्मणि नित्ये पुनरावृत्तिवर्जिते यतो निर्गुणे प्रत्यतिष्ठत् ॥ ३ ॥ महापुरुषस्योपरमेहिजगद्भाग्यसूचका उत्पाता भवन्तीत्याह उल्कापाता इति ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ववर्षेत्यादयः शुकस्योत्पतने शकुनानि ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ द्विधा कृते भारेण समुद्रलंघने हनुमद्भारेण महेंद्रपर्वत इव व्यथामापेत्यर्थः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥